

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
1. Państwo i prawo	13
1.1. Państwo w rozwoju historycznym	13
1.1.1. Państwo w starożytności	14
1.1.2. Państwo w średniowieczu	16
1.1.3. Początki współczesnego państwa – administracja	19
1.1.4. Państwo w okresie zmian – konstytucjonalizm, liberalizm i powstanie państw narodowych	20
1.1.5. Państwo współczesne – totalitaryzm XX wieku	25
1.1.6. Państwo współczesne – rządy prawa i globalizacja	28
1.2. Cechy współczesnego państwa	30
1.2.1. Suwerenność	30
1.2.2. Zakres władzy państwa – przymus państwowy i obywatelstwo	32
1.2.3. Organizacja państw współczesnych	35
1.2.4. Obowiązki wobec państwa	38
1.3. Państwo i prawo	41
1.3.1. Pojęcie prawa	41
1.3.2. Tworzenie prawa	44
1.3.3. Cechy prawa	45
1.3.4. Prawo jako zjawisko cywilizacyjne	46
1.4. Norma prawna, stosunek prawny	48
1.5. Akt normatywny. Przepis prawny. Norma a przepis prawa	54
1.6. Źródła prawa. Hierarchia aktów normatywnych	61
1.7. Podział prawa	77
1.8. Praworzędność, wolności obywatelskie, państwo prawa	85
1.9. Pytania kontrolne	88
1.10. Literatura pomocnicza	88
2. Konstytucja i prawo konstytucyjne	89
2.1. Znaczenie konstytucji	89
2.2. Konstytucyjne zasady ustrojowe Rzeczypospolitej Polskiej	92
2.3. Prawa, wolności oraz obowiązki człowieka i obywatela	96
2.4. Organy władzy ustawodawczej	105
2.4.1. Przebieg wyborów	106
2.4.2. Funkcje i obowiązki posła	107
2.4.3. Sejm	108
2.4.4. Senat	111
2.5. Prezydent RP	112
2.6. Władza sądownicza. Sądy i trybunały	114
2.6.1. Sądy powszechne	117

2.6.2.	Sąd Najwyższy	129
2.6.3.	Trybunał Konstytucyjny i Trybunał Stanu	132
2.7.	Kontrola państwowa i kontrola przestrzegania praw obywatelskich.	
	Prokuratura	136
2.7.1.	Najwyższa Izba Kontroli	136
2.7.2.	Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Dziecka	140
2.7.3.	Prokuratura	145
2.8.	Ład medialny i informacyjny. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji,	
	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	150
2.8.1.	Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	150
2.8.2.	Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych	153
2.9.	Pytania kontrolne	156
2.10.	Literatura pomocnicza	156
3.	Administracja i prawo administracyjne	157
3.1.	Pojęcie administracji publicznej. Organy administracji i inne podmioty	
	w strukturach administracji publicznej	157
3.2.	Organizacja administracji	163
3.3.	Podział terytorialny	165
3.4.	Administracja rządowa	169
3.4.1.	Rada Ministrów (rząd)	170
3.4.2.	Prezes Rady Ministrów (premier)	173
3.4.3.	Ministrowie	174
3.4.4.	Centralne organy administracji	176
3.4.5.	Terenowe organy administracji rządowej	177
3.5.	Samorząd terytorialny	180
3.5.1.	Pojęcie samorządu terytorialnego	180
3.5.2.	Gmina	182
3.5.3.	Powiat	188
3.5.4.	Województwo	189
3.6.	Prawo administracyjne. Prawne formy działania administracji	191
3.6.1.	Akty prawne organów administracji	191
3.6.2.	Akty administracyjne	192
3.6.3.	Inne formy działania administracji	195
3.6.4.	Odpowiedzialność za działania administracji	195
3.7.	Postępowanie administracyjne	198
3.7.1.	Zasady postępowania	198
3.7.2.	Podmioty biorące udział w postępowaniu	200
3.7.3.	Przebieg postępowania	201
3.7.4.	Decyzja administracyjna	205
3.8.	Postępowanie sadowoadministracyjne	209
3.9.	Pytania kontrolne	218
3.10.	Literatura pomocnicza	218
4.	Prawo karne i postępowanie karne	219
4.1.	Zakres i źródła prawa karnego	219
4.2.	Zasady obowiązywania ustaw karnych	223
4.3.	Przestępstwo	227
4.4.	Odpowiedzialność podmiotów zbiorowych	235
4.5.	Kara	237
4.6.	Przestępstwa gospodarcze	245

4.7. Prawo karne skarbowe	252
4.8. Postępowanie karne	257
4.9. Pytania kontrolne	269
4.10. Literatura pomocnicza	269
5. Prawo cywilne	270
5.1. Źródła i przedmiot prawa cywilnego	270
5.2. Prawa podmiotowe i ich ochrona	275
5.3. Osoby fizyczne i prawne	278
5.4. Przedmioty stosunków cywilnoprawnych	284
5.5. Własność i inne prawa rzeczowe	289
5.6. Czynności prawne	295
5.7. Prawo zobowiązań	300
5.8. Umowy	308
5.8.1. Ogólne postanowienia dotyczące umów	308
5.8.2. Charakterystyka niektórych typów umów	313
5.9. Prawo rodzinne	322
5.10. Małżeństwo	324
5.10.1. Majątek małżonków	329
5.10.2. Rodzice i dzieci	332
5.11. Prawo spadkowe	335
5.12. Podstawowe instytucje postępowania cywilnego	338
5.13. Pytania kontrolne	346
5.14. Literatura pomocnicza	346
6. Prawo w gospodarce	347
6.1. Prawo gospodarcze. Działalność gospodarcza	347
6.2. Wolność gospodarcza i jej ograniczenia	349
6.3. Przedsiębiorcy	355
6.3.1. Definicja przedsiębiorcy	355
6.3.2. Obowiązki przedsiębiorców	357
6.3.3. Rodzaje przedsiębiorców	361
6.4. Ochrona konkurencji	385
6.5. Stosunki pracy	398
6.6. Pytania kontrolne	407
6.7. Literatura pomocnicza	408
7. Unia Europejska – instytucje i prawo	409
7.1. Unia Europejska jako organizacja międzynarodowa	409
7.2. Historia instytucji i prawa Unii Europejskiej	410
7.3. Podstawy prawne	411
7.4. Instytucje Unii Europejskiej	415
7.5. Podstawowe cechy systemu prawa Wspólnot Europejskich	424
7.6. Pierwotne i pochodne źródła prawa wspólnotowego	429
7.7. Pytania kontrolne	431
7.8. Literatura pomocnicza	431
Bibliografia	433
Indeks	435